

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО, ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ
ЙОГО РОЗВИТКУ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення поточного контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 056 МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ**

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, протокол засідання кафедри № 9 від 7.04.2016

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Поточний контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку» та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною, здійснюється у таких формах:

- активна участь у навчальному процесі на лекції;
- активна участь у навчальному процесі на практичному занятті;
- експрес-опитування;
- поточне тестування;
- тестування за матеріалами змістовних модулів;
- підготовка доповіді;
- підготовка есе;
- економічний диктант;
- розв'язання ситуаційних завдань;
- навчальна гра.

Поточний контроль успішності навчання у формі доповіді здійснюється на кожному практичному занятті в усній формі.

Поточний контроль успішності навчання у формі написання тестових завдань здійснюється чотири рази за семестр в письмовій формі. Типовий приклад тестів наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Поточний контроль успішності навчання у формі розв'язання ситуаційних завдань здійснюється на кожному практичному занятті в усній формі. Типовий приклад ситуаційних завдань наведено у розділі «Завдання для поточного контролю успішності навчання».

Поточний контроль успішності навчання у формі експрес-опитування здійснюється на кожному практичному занятті в усній формі.

Поточний контроль успішності навчання у формі економічного диктанту здійснюється два рази за семестр.

Поточний контроль успішності навчання у формі заслуховування есе здійснюється на кожному практичному занятті. Есе готується в письмовій формі.

Зазначені форми і засоби поточного контролю успішності навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку» спрямовані на стимулювання систематичної поточної навчальної та самостійної роботи тих, хто навчається, підвищення об'єктивності оцінювання їхніх знань, запровадження здорової конкуренції між здобувачами у навчанні, виявлення і розвитку їхніх творчих і дослідницьких здібностей.

Мінімально можлива кількість балів за поточний контроль упродовж семестру – 35.

Результати всіх форм поточного контролю є невід'ємними складовими **критеріїв підсумкового оцінювання знань здобувачів**, наведених

у відповідному розділі навчально-методичного забезпечення дисципліни «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку».

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Типові приклади завдань для поточного контролю за формами.

2.1.1. Ситуаційні завдання

2.1.1.1. Стереотипні завдання

Завдання 1. За темою лекційного заняття № 2 «Еволюція чинників розвитку: від природно ресурсного потенціалу до економіки знань»

Покажіть, яким чином в процесі зміни етапів розвитку світової економіки відбувалося розширення спектру напрямів і форм міжнародних економічних відносин.

Завдання 2. За темою лекційного заняття № 2 «Еволюція чинників розвитку: від природно ресурсного потенціалу до економіки знань»

Великобританію відносять до промислово розвинених країн, Росію – до країн з перехідною економікою, Ефіопію – до країн, що розвиваються.

Яким чином, використовуючи теорію стадій росту У. Ростоу, можна охарактеризувати стадії техніко-економічного розвитку економік цих країн.

Завдання 3. За темою лекційного заняття № 3. «Соціокультурні чинники міжцивілізаційної взаємодії»

На підставі даних про вплив дистанції влади, відношення до невизначеності, індивідуалізму / колективізму, мужності / жіночності національної культури на характер відносин в на виробництві, отриманих в дослідженні Г. Хофстеда (Таблиці 1, 2) охарактеризуйте відмінності поведінки особистості за місцем роботи в таких країнах, як США, Швеція, Німеччина, Франція, Японія, Україна.

Таблиця 1.

Релігійні конфесії та ціннісні характеристики національних культур за Г. Хофстедом

Країни	Дистанція влади	Запобігання невизначеності	Індивідуалізм/колективізм	Маскуліність/фемініність	Довгострокова орієнтація
Німеччина К+П	35	65	67	66	31
США П + К	40	46	91	62	29
Україна Прав., К	92	80	18	46	-
Франція К	68	86	71	43	39
Швеція П	31	29	71	5	33
Японія Конф., С, Б	54	92	46	95	80

Прояв особливостей національних культур на робочому місці

<p>МАЛА ДИСТАНЦІЯ ВЛАДИ - ієрархія - тимчасова рольова нерівність, для зручності керування; - з підлеглими прийнято консультуватися; - ідеальний бос - грамотний і талановитий демократ</p>	<p>ВИСОКА ДИСТАНЦІЯ - ієрархія - природна, постійно існуюча нерівність. - підлеглим говорять, що треба робити. - ідеальний бос - великодушний і доброзичливий автократ</p>
<p>ЖІНОЧНІСТЬ - над напористістю, агресивністю підсміюються; - цінується скромність у самооцінці; - акцент на якість життя; - виваженість у вчинках вітається</p>	<p>МУЖНІСТЬ - напористість, самовпевненість вітаються; - цінується вміння себе подати; - акцент робиться на кар'єру; - рішучість у вчинках вітається</p>
<p>СЛАБКЕ ЗАПОБІГАННЯ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ - нелюбов до правил (усних і письмових); - нелюбов до стандартів і формальностей</p>	<p>СИЛЬНЕ ЗАПОБІГАННЯ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ - емоційна потреба в правилах, письмових і усних; - якнайбільше формалізації й стандартів</p>
<p>КОЛЕКТИВІЗМ подвійний стандарт - "ми" і "вони", "істина конкретна"; - "інші" - не наша турбота; - відносини вище мети; - відносини бос - працівник засновані на принципах моралі</p>	<p>ІНДИВІДУАЛІЗМ - етичні стандарти й закони універсальні для всіх; - "інші" - ресурси; - мета вище особистих відносин; - відносини бос - працівник базуються на раціональній основі</p>

2.1.2. Діагностичні завдання.

Завдання № 4. За темою лекційного заняття № 7, «Міжнародна кооперація виробництва та еволюція міжнародного руху товарів й чинників виробництва».

За часткою ЗТО у ВВП (зовнішньоторговельна квота) Україна у кілька разів випереджає США, а з іншого боку поступається такій країні, як Бельгія. Про що свідчить, що характеризує цей показник?

Чим може бути зумовлена така розбіжність у обсягах квоти ЗТО промислово-розвинених, нових індустріальних, тих, що розвиваються, великих і малих країн світу? Чи можна вважати цей показник досить репрезентативним для визначення ступеню інтеграції країни у світову економіку?

Завдання № 5. За темою лекційного заняття № 2, «Еволюція чинників розвитку: від природно ресурсного потенціалу до економіки знань».

В концепції "виклику - й - відповіді". А. Тойнбі функція виклику полягає в пробудженні "внутрішнього творчого імпульсу", що спонукає до зростання.

Назвіть країни, які згідно з вказаною концепцією можна охарактеризувати як жертви "Повних вітрів" і "Занадто гарної землі" і навпаки, країни прискорений розвиток яких зумовлений стимулами природного середовища й людського оточення. Назвіть приклади впливу стимулів "поганої землі", суворих країн і стимулів "нової землі", заморської міграції, ударів, тисків, обмежень. На основі цієї, концепції, ідей Дж. Сакса та Р. Колінза, парадоксу ресурсного прокляття поясніть відмінності в процесі економічного розвитку країн Європи, Океанії, Латинської Америки, таких країн, як Японія, США, Австралія, Росія, Бразилія, Китай, Нігерія, Венесуела, України.

Завдання 6. За темою лекційного заняття № 6 «Фінансові кризи як відображення фази зміщення центру світ-системи»

Яким чином на курс гривні відносно інших валют вплинуть наступні тенденції розвитку економіки:

- поява дефіциту торгового балансу;
- помірне, але постійне зростання внутрішніх цін;
- стабілізація процентних ставок в середині країни, їх вищий рівень відносно процентних ставок по провідним валютам світу;
- очікування помірної інфляції;
- відносно рівне скорочення як імпортного, так і експортного мита та квот;
- помірне зростання попиту на імпортні товари;
- помірне зростання виробництва, попиту та продуктивності праці;
- зростання грошової маси в середині країни;
- успішний розвиток виробництва, експорту, рівня життя населення;
- кризові явища в економіці країн Єврозони, США.

2.1.2. Евристичні завдання.

Завдання 7. За темою лекційного заняття № «Міжнародна кооперація виробництва та еволюція міжнародного руху товарів й чинників виробництва»

Україна та Німеччина – країни з досить відмінними економіками. Які рекомендації стосовно торгівлі між цими країнами ви могли б дати спираючись на відомі вам теорії міжнародної торгівлі свої? У чому вони полягатимуть?

Завдання 8. За темою лекційного заняття № 6, «Фінансові кризи як відображення фази зміщення центру світ-системи»

Припустіть, що ви – громадянин Канади, українець за походженням, патріот України. Ви маєте вільні кошти та бажаєте їх інвестувати в Україну, щоб сприяти її успішному розвитку. Одночасно ви піклуєтесь про ефективність їх використання. Визначте переваги та недоліки пов'язані з подібним інвестуванням. Чи обрали б ви у остаточному підсумку Україну у якості об'єкта інвестування. У випадку позитивної відповіді назвіть можливі сфери, форми вкладення капіталу. Яким чином на вашому виборі позначаються внутрішні чинники, чинники еволюції світової економічної системи, стан світових фінансів, валютної системи?

Завдання 9. За темою лекційного заняття № 4 «Міжнародна економічна інтеграція: єдність у різноманітті».

Назвіть потенційні перепони стосовно приєднання України до спільного митного тарифу країн ЄС. Який принцип розподілу митних надходжень в цьому випадку в найбільшій мірі відповідав би інтересам розвитку української економіки? Які чинники можуть виступати у якості перепон для їх впровадження з боку ЄС, а які навпаки можуть сприяти цьому. Чи можна визначити хто більш втрачає, а хто виграє від впровадження СМТ?

2.1.4. Навчальна гра за темою лекційного заняття № 3, «Соціокультурні чинники міжцивілізаційної взаємодії».

Навчальну гру пропонується провести у формі діагностичного тестування готовності до ефективної взаємодії з представниками іншої культури в умовах життя за кордоном та обговорення його результатів. Кожному студенту пропонується обрати один з кількох запропонованих варіантів реагування на поведінку представників іншої культури в різноманітних ситуаціях. Ці відповіді оцінюються за бальною системою. Предмет обговорення – яким чином одні варіанти відповіді забезпечують ефективну інтеграцію в нове культурне середовище, а інші – навпаки її гальмують.

2.2. Завдання для поточного контролю за формами.

2.2.1. Перелік контрольних запитань за темою лекційного заняття
«Прогнозні сценарії розвитку світового господарства»

1. Назвіть та коротко охарактеризуйте основні темпоральні виміри економічної глобалізації.

2. Поясніть зміст позитивних засад телеологічного погляду на процеси глобалізації.

3. В чому спільне, а в чому відмінності лінійного та циклічного підходу до розвитку глобалізації?

4. Охарактеризуйте інструментарій, можливості та обмеження глобального економічного прогнозування.

5. В чому відмінність генетичного і телеологічного прогнозування?

6. Охарактеризуйте етапні події на шляху розвитку глобального прогнозування.

7. Перелічіть та охарактеризуйте основні сценарії глобального розвитку.

8. В чому полягають позитивні і негативні сторони неоліберального сценарію глобалізації?

9. Яким чином глобальна технологічна піраміда забезпечує формування неоколоніального сценарію глобалізації?

10. Розкрийте зміст апокаліптичного та анархічного сценаріїв глобалізації.

11. Охарактеризуйте складові морального сценарію глобалізації.

12. В чому полягають особливості приборканої глобалізації?

13. Розкрийте складові оптимістичного сценарію глобалізації.

2.2.2. Перелік питань для дискусії за темою 4 «Міжнародна економічна інтеграція: єдність у різноманітті».

1. Який з правових режимів у сфері ЗЕД можна вважати найбільш сприятливим для розвитку МЕІ?

2. У якому випадку країни-учасниці доберуть митний союз, а у яких менш просунуті рівні МЕІ?

3. Чому у деяких випадках менш розвиненим державам легше досягти просування на більш високий рівень МЕІ?

4. Чи не є парадоксом те, що країни Азії більш схильні до гнучкої інтеграції ніж країни Європи?

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ

Система оцінювання успішності навчання здобувача та рівня сформованості у нього компетентностей, які підтримуються навчальною дисципліною «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку» (Програма навчальної дисципліни «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку») враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

При розрахунку підсумкової оцінки успішності здобувача з навчальної дисципліни «Світове господарство, тенденції та закономірності його розвитку» слід вважати, що кожна форма поточного контролю має різну питому вагу у формуванні його компетентностей, які забезпечуються навчальною дисципліною.

З урахуванням вагомості кожної форми поточного контролю успішність навчання здобувача з навчальної дисципліни у підсумку оцінюється у відповідних балах (табл. 3.1) за формулою:

$$R = A + B + C + D \dots,$$

де R - підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх форм поточного контролю;

A – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за *активну участь у навчальному процесі на лекціях* - 8, (A = 8).

B – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за *активну участь у навчальному процесі на практичних заняттях* - 8, (B = 8);

C – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за участь в експрес-опитуваннях – 2, (C = 2);

D – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за підготовку доповіді - 6, (D = 6);

E – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання економічних диктантів - 4, (E = 4);

F – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за підготовку есе - 4, (F = 4).

G – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання тестових завдань - 9, (G = 9).

Н - максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання ситуативних завдань - 9, (Н = 9).

Виконання кожного завдання для поточного контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю за формами у межах тем змістових модулів наведено в табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Розподіл балів за формами поточного контролю та змістовними модулями

Форма поточного контролю	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Сума балів
	ПЗ1	ПЗ2	ПЗ3	ПЗ4	ПМК1	ПЗ5	ПЗ6	ПЗ7	ПЗ8	ПМК2	
Максимальна кількість балів	8	8	8	8	5	8	8	8	8	5	60

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності та іншої академічної документації.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до екзамену), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 35 балів.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

4.1. Основна

1. Липов В.В. Міжнародна економіка. – Х.: ИНЖЭК, 2005. – 408 с. Гриф МОН.
2. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 1. Світова система господарювання. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2008. – 368 с. Гриф МОН
3. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Модуль 2. Міжнародні ринки та форми міжнародної економічної взаємодії. Навчально-практичний посібник. - К.: Професіонал, 2008. – 368 с.. Гриф МОН
4. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум. Навчально-практичний посібник. – К. : Професіонал, 2009. – 336 с. Гриф МОН
5. Липов В.В. Міжнародна економіка: структурно-цивілізаційні основи розвитку. – Х.: Вид-во ХНЕУ, 2007. – 208 с.

4.2. Додаткова

1. Арриги А. Адам Смит в Пекине. Что получил в наследство XXI век / Дж. Арриги. – М. : ИОП, 2009. – 456 с.
2. Арриги Дж. Долгий двадцатый век. Деньги, власть истоки нашего времени. – М. : Территория будущего, 2006. – 472 с.
3. Асемоглу Д. Почему одни страны богатые, а другие бедные / Д. Асемоглу, Дж. Робинсон. – М. : АСТ, 2015. – 693 с.
4. Асемоглу Д. Экономические истоки диктатуры и демократии / Д. Асемоглу, Дж. Робинсон. – М. : ИД ГУ ВШЭ, 2015. – 512 с.
5. Бренер Р. Экономика глобальной турбулентности: развитие капиталистические экономики в период от долгого бума до долгого спада. 1945 – 2005 / Р. Бренер. – М. : ИД ВШЭ, 2014. – 556 с. 31.
6. Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм. XV – XVIII. В 3-х тт. / Ф. Бродель. – М. : Прогресс. – Т. 1, 1986, 622 с.; Т. 2, 1988, 632 с.; Т. 3, 1992, 680 с.
7. Волф Дж. Преднамеренный кризис. Неизвестная история финансового переворота и что Вы можете с этим сделать / Дж. Волф. – М. : Дело, 2013. – 200 с.
8. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств. Доповідь Римському клубові / Б. Гаврилишин. – К. : Пульсари, 2009. – 248 с.
9. Гальчинский А. Кризис и циклы мирового развития / А. Гальчинский. - К. : АДЕФ-Украина, 2013. - 480 с.
10. Гелд Д. Глобальні трансформації. Політика, економіка, культура / Д. Гелд, Е. МакГрю, Д. Голдблатт, Дж. Перратон. - К. : Фенікс, 2003. – 584 с.
11. Гестелланд Р. Кросс-культурное поведение в бизнесе: практика общения и ведения бизнеса в различных национальных культурах / Р. Гестелланд. – Днепропетровск : Баланс-клуб, 2003. – 274 с.

12. Глобальное экономическое развитие: Тенденции, асимметрии, регулирование / Под ред. Д. Лукьяненко, А. Поручник, В. Колесов. – К. : КНЭУ, 2013. – 466 с.
13. Делягин М. Мировой кризис: Общая теория глобализации / М. Делягин. – М. : ИНФРА_М, 2003. – 768 с.
14. Ещенко П. Куда движется глобальная экономика в XXI веке. Монография / П. Ещенко, А. Арсеенко. – К. : Знання України. – 2012. – 479 с.
15. Иноземцев В.Л. Расколота цивилизация / В. Иноземцев. – М. : Academia-Наука, 1999. – 703 с.
16. Колодко Г. Куда идет мир. Политическая экономия будущего / Г. Колодко. – М. : Магистр, 2014. – 528 с.
17. Куан Ю. Ли. Сингапурская история. Из «третьего мира» – в первый. / Ли Куан Ю. – М. : МГИМО, 2005. – 656 с.
18. Льюис Р. Столкновение культур. Путеводитель для всех, кто делает бизнес за границей / Р. Льюис. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013.- 640 с.
19. Марш П. Новая промышленная революция. Потребители, глобализация и конец массового производства / П. Марш. – М. : Изд-во института Гайдара, 2015. – 420 с.
20. Мясоедов С. Основы кросскультурного менеджмента / С. Мясоедов. – М. : Дело, 2003. – 256 с.
21. Новые производственные системы и региональные аспекты глобализации : Сб. обзоров и реф. / Отв. ред. И. Животовская, Т. Черноморова. – М. : ИНИОН, 2014. – 172 с.
22. Промышленная политика и международные отношения. В 2-х кн. /Ред. А. Левенчук. - Челябинск : Социум, 2005. – Кн. 1, 361 с. – Кн. 2, 421 с.
23. Райнерт Э. Как богатые страны стали богатыми и почему бедные страны остаются бедными / Э. Райнерт. – М. : ИД ГУ ВШЭ, 2011. - 384 с.
24. Рейнхарт К. На этот раз все будет иначе. Восемь столетий финансового безрассудства / К. Рейнхарт, М. Рогофф. – М. : Карьера Пресс, 2011. – 528 с.
25. Ресурси та моделі глобального економічного комплексу. Монографія / За заг. ред. Д. Лукьяненка, А. Поручника. – К. : КНЕУ, 2011. – 703 с.
26. Родрик Д. Парадокс глобализации: демократия и будущее мировой экономики / Д.Родрик. – М. : Изд-во ин-та Гайдара, 2014. – 576 с.
27. Темин, П. Экономика без лидера. Почему рассыпалась мировая экономическая система и как ее собрать / П. Темин, Д. Вайнс. – М. : Изд-во Института Гайдара, 2015. – 464 с.
28. Торнборн Й. Мир: руководство для начинающих / Й. Торнборн. – М. : ИД ВШЭ, 2015. – 334 с.
29. Тромпенаарс Ф. Национально-культурные различия в контексте глобального бизнеса / Ф. Тромпенаарс, Ч. Хампден-Тернер. – Мн. : Попури, 2004. – 528 с.
30. Філіпенко А. Глобальні форми економічного розвитку. Історія і сучасність / А. Філіпенко. – К. : Знання, 2007. – 670 с.

31. Фридман Т. Плоский мир / Т. Фридман. – М. : АСТ, 2006. – 601 с.
32. Фукуяма Ф. Государственный порядок / Ф. Фукуяма, - М. : АСТ, 2015 . – 688 с.
33. Фукуяма Ф. Доверие / Ф. Фукуяма. – М. : АСТ, 2004. – 730 с.
34. Фукуяма Ф. Конец истории и последний человек / Ф. Фукуяма, - М. : АСТ, 2004. – 588 с. 172.
35. Фукуяма Ф. Отставание / Ф. Фукуяма. – М. : АСТ, 2012 с. 173.
36. Ханна П. Второй мир / П. Ханна. – М. : Европа, 2010. – 616 с.
37. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций / С. Хантингтон. – М. : АСТ, 2003. – 603 с.
38. Харрисон Л. Евреи, конфуцианцы и протестанты. Культурный капитал и конец мультикультурализма / Л. Харрисон. – М. : Мысль, 2014. – 286 с.
39. Цивилизационная структура современного мира. В 3-х т. / Под ред. Ю. Пахомова и Ю. Павленко. – К. : Наук. думка. – Т. 1, 2006, 686 с.; Т. 2, 2007, 692 с.; Т. 3, Кн. 1, 2008, 544 с.; Т. 3, Кн. 2, 2008, 640 с.
40. Шарма Р. Прорывные экономики в поисках следующего экономического чуда / Р. Шарма, - М. : Манн, Иванов и Фербер, 2013. – 352 с.
41. Шевчик Б. Сучасні економічні теорії глобальних систем / Б. Шевчик. – Львів, Новий світ-2000, 2011. – 352 с.

4.3. Ресурси Інтернет

1. Всесвітній банк [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.worldbank.org.
2. Європейська комісія. Сторінка новин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/news.en.htm>.
3. Євростат [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://europa.eu.int/en/comm/eurostat>.
4. Інститут міжнародної економіки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iie.com.
5. Міжнародна торгова палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.iccwbo.org.
6. Міжнародна фінансова корпорація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ifc.org.
7. Міжнародний валютний фонд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.imf.org.
8. ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.oecd.org.
9. ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.un.org.
10. ОПЕК [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.opec.org.
11. Світова організація торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wto.org.
12. ЮНІДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unido.org.
13. ЮНКТАД [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.unctal.org.